

PREDSEDNIK TRUMAN je šel po svojem zgodovinskem govoru 12. marca, ko je napovedal preokret ameriške vnanje politike, na počitnice v Floridi in potem za nekaj dni na ribolov. Gornja slika ga predstavlja, ko srka mehko pijačo. Na desni je njegov prijatelj Ragor Sermon.

Ureditev Nemčije za vnanje ministre težavna naloga

Molotov za izpopolnитеv weimarske republike. — Francija hoče decentralizacijo rajha. — Marshall in Bevin za ustavo po anglo-ameriškem modelu

Nemčija se smatra že dolgo dobo za najkulturnejo deželo na svetu. Pod Hitlerjem pa se je oglašala za vzvišeno ljudstvo, ki mu je zgodovina poverila vlado nad svetom.

Kaj z rajhom v bodoče?

Kot pod kajzermen tako i pod Hitlerjem je Nemčija izgubila v sedaj ji drugi pisejo bodočnost. V Moskvi se že več tednov prerekajo o nji naš državni tajnik Marshall, sovjetski vnanji minister Molotov, in pa Bevin za Anglijo ter Bidault za Francijo, ki sta ministra enakega čina.

Nemčija je v industrializaciji prvenstvena dežela na svetu. Vzelo je dolgo, predno so jo došle Zed. države. Ampak Nemčija trdi, da je to njena, ne naša — namreč ne ameriška zasluga temveč da smo postali kar smo le po posnemanju nemških znamnosti.

Toda vzlic poraženju je treba glede Nemčije nekaj ukreniti, kajti tako kot je ne more ostati. Država je lahko tepera, a ostane vzlic temu na zemljevidu. Kakšna torej naj bo bodoča Nemčija?

Štirje ministri — trije načrti Molotov v imenu Sovjetske unije predlagal preurejitev Nemčije v centralizirano demokratično državo. Njegov načrt določa v nji civilne svobodštine, svobodo tiska, veroizpovedanja, in po naredbe, ki naj jí bi pomagale v ekonomsko obnovno, ne pa v obnovitev militarizma.

Bidault v imenu Francije zahteva razkosanje Nemčije v posamezne države s čimvečjo avtoriteto, in centralna vlada pa naj bo pristrižena, ker da le na ta način bo vzeta možnost za obnovitev nemškega militarizma.

Naš državni tajnik Marshall, angleški Bevin ter sovjetski Molotov menijo, da ako bo po volji Francije, se bo v razdrženi Nemčiji post pojavit kak Bismarck, ali pa Hitler, ki jo bo znova združil, oborožil in svet pahnil v novo vojno. Kar se Nemcem najbolj čudno zdi, je to, da jim novo ustavo kujejo tuji ljudje.

Strah Francije

Nemčija je silno razbita, toda ima 70 milijonov ljudi. Kar je odraženih, so mehaniki, izvezbani boljše kot katerikoli drug narod na svetu. Francoski vnanji minister Bidault ima to dejstvo na konferenci v Moskvi, kot ga je imel na sestanku velike četverice v Parizu, vedno pred očmi. Francija s svojimi 45 milijoni

PREUREJEVANJE SVETA V NOVE BLOKE IN NOVA "RAVNOTEŽJA" — ZA MIR . . .

Pred I. svetovno vojno sta obstajali dve zvezi: Kaiserjeva Nemčija, Franc-Jožefova Avstro-Ogrska, Umberto Italija ter Turčija in Bolgarija. (Italija se je tej zvezi med vojno izneverila.)

Na drugi Velika Britanija, Francija in carjeva Rusija. In njim ob strani, a še ne takrat v zvezi z njimi — tedaj še ne posebno upoštevane Zed. države. In pa Japonska, Kitajska itd.

To "ravnotežje sil" je leta 1917 propadlo in nastala je po prvi svetovni vojni nova kombinacija. Na eni strani spet Velika Britanija s Francijo, Japonska le še v hladni zvezi z njima, Zed. države so še ob tej paradi na pločnik in jo gledale, češ, mi nismo več zraven.

Pa so le bile — bodisi vsled svojega bogastva in zaradi svoje militaristične (pomorske) sile.

Drugega ravnotežja tedaj ni bilo. Italija se je tala v ekonomski in politični krizi. In Sovjeti, unija pa ni imela na vsem svetu niti ene vplivne prijateljske države.

Tako je šlo do postanka fašizma in nazizma. Tedaj se je začela igra "ravnotežja" znova. Zatrl jo je Hitler, še prej pa Mussolini. Avstrija je vprizerila klerofašistični puč, padla je španska republika, Japonska je začela v Aziji za svoj "življenski prostor" na svojo roko in Anglija je s Francijo iznenada spoznala, da sta sami ostale.

Tehnika "ravnotežja" se je obrnila k osi Rim-Berlin.

Stara igra imperializma Velike Britanije je izgubljala. Dati je bilo treba Hitlerju Čehoslovaško, že pred njo Avstrijo, dajali so mu posojila, koncesije in pa material za oboroževanje.

Poskus, da se v protuteži pridobi v zvezo z Anglijo, in Francijo spet Rusijo, kakor pred prvo svetovno vojno, se ni obnesel. Kajti ker je bila vsa politika zavrnata in tajna — taka, kakršno je misil Woodrow Wilson za zmerom odpraviti, je v nji prav tako lahko ribaril v kalnem Hitler kot Chamberlain, Daladier in drugi taki, ki so skušali ohraniti mir brez da bi fašizmu stopili za vrat.

Pakt, ki ne glede kako bi ga kdo rad pozabil — namreč zaobljuba dvajsetletnega prijateljstva med Berlinom in Moskvo pa je vrgel še tisto malo evropskega ravnotežja s tira in začela se je vojna.

Anglija ni bila še nikoli toliko osamljena kakor v tistih letih. K sreči je imela v Beli hiši prijatelja, ki je skrbel, da je začela prejemati podporo iz Zed. držav v čim izdatnejši meri. In nato je Japonska s svojim napadom poskrbela, da so še Zed. države direktno v vojno.

Vse to je zgodovina.

Kuje pa se nova zgodovina — novo ravnotežje sil — nova "visoka politika".

Sovjeti, unija si je zgradila svoj "slovanski blok", v katerem je tudi Albanija, Vnana Mongolija ter več ali manj nekaj drugih dežel.

Anglo-ameriška diplomacija tega procesa ni gledala rada, pa se je odločila za novo taktilno ravnotežje. Churchill se je večkrat požuril v Washington, da skuje anglo-ameriško zvezo in je uspel.

Tako se okrog sovjetskega bloka plete nov cordon sanitaire. V Sredozemlju naj tvojijo to ograjo Grčija in Turčija, Perzija in razne druge dežele. V zapadni Evropi Francija, Belgija, itd. V Aziji Kitajska, Japonska in ameriški del Koreje.

Prikrita ofenziva proti UMWA uspeva

Po 31. decembru se bi imela začeti stavka premogarjev, ako se bi dotlej unija UMWA z operatorji (lastniki rovov) še ne mogla pobroti. A pogajaj sploh še bilo ni, ker so "operatorji" na varnem pod vladno zaščito, premogarji pa morajo za kazen, ker so bili nekaj časa na stavki lani "proti vladni". plačati tri četrtek milijona dolarjev in njihov predsednik Lewis pa 10.000. Tako je odločilo vrhovno sodišče, proti kateremu ni ugovor. Denarni kazen je sicer vrhovno sodišče znižalo s \$3,500,000 na \$750,000, a le pogojno, sko se bo unija ravnala po pravilu, da ji "zoper vladni" dovoljeno" stavkati.

John L. Lewis, ki je imel skozi mnoga leta več publicitet kot katerikoli unijski voditelj, je bitko s Trumanom izgubil. Vrhovno sodišče je odločilo Trumnu v prid, in John L. Lewis ve-

da bi bilo nadaljevanje boja proti njemu zamam.

Dne 19. marca je Lewis premočarjem sporocil, da čeprav niso nove pogodbe z operatorji, naj valje temu ostanejo tudi po 31. marcu na delu.

S tem je propadlo staro načelo, da unije, da premogarji brez pogode z operatorji ne delajo.

Bilo je veliko poskusov, da se bi zastopniki unije ter magnati premogovne industrije sestali in se potrudili sestaviti novo pogodbo, toda je ostalo le pri tipalnih za sklicanje tako konference. Posebnò trmoglavi so premogovni baroni v južnih državah. Njihov namen je odpraviti "zaprt delavnico" in ugobobiti unijo.

Rovi so sedaj pod "vladno upravo". To se pravi, pri uholidih v rovi vihra zvezdnata zastava in kompanijsko osobje operira

rove "v imenu federalne vlade". Dobieček gre kajpada lastnikom, kakor prej.

Operatorji so pod tako aranžemo začenili, le unija se ne sme ganiti. In sedaj je vsled odloka vrhovnega sodišča še bolj brez moči.

Po prvi svetovni vojni je bila nekdaj mogočna UMWA prva udarjena vsled depresije, ker se je v premogovni industriji pričela prej kot pa v drugih obratih. Vršile so se stavke za stavko in bile so skoraj vse izgubljene. Premogarji so silno trpeli, kajti raztrese so se po neštetnih kempih, odvisni so bili od kompanij za življenje in za stanovanja, za zdravniško oskrbo itd. Sploh, živel so v "fevdalnih" razmerah. Profita lačni "operatorji" si žele povratak v tiste čase in vlaži jim pomaga.

Dne 20. marca je J. L. Lewis spet udrial po Trumanu, ker je slednji imenoval za načelnika birov r u d a r s t v a (Bureau of Mines) nekega Jamesa Boydja.

Boyd se po Lewisovem mnenju na rudarstvu nič ne razume. Njegova naloga bi bila predvsem skrbiti za varnost delavcev v premogovnikih. A uradniki U.M.W.A. so uverjeni, da bo rajše pazil na koristi profitarjev kot na življjenja premogarjev.

Lewis je republikanec. Nekaj let je bil Rooseveltov pristaš. Todo vzlic temu, da imajo sedaj v kongresu večino republikanci, se na svojega Lewisa pri sklepangu postav in v najemjanju ljudi kot je James Boyd, nič ne ozira.

Uniji premogarjev se v teh okoliščinah obeta spet temna bočnost.

Namreč njuno časopisje ne doseže tiste mase, kateri bi rada govorila.

Odbor delavske stranke se je odločil temu storiti konec z ustanovitvijo 400 novih listov širom dežele, ki se bodo spustili v boj s torijskimi publikacijami. To je dobro, posebno ako se bo delavska stranka ločila od torijev tudi v vnanji politiki, ne samo v notranji.

Nauki dolgotrajne stavke unije UAW pri Allis Chalmers

Chicago Tribune z dne 24. marca ima kričec naslov preko vse prve strani; da je stavka v tovarnah kompanije Allis Chalmers v West Allisu, Wis., končana in da je stala \$100,000,000. Vodil jo je lokal 248, pripadajoč uniji avtinal delavcev (CIO).

Chicago Tribune z dne 24. marca ima kričec naslov preko vse prve strani; da je stavka v tovarnah kompanije Allis Chalmers v West Allisu, Wis., končana in da je stala \$100,000,000.

Vodil jo je lokal 248, pripadajoč uniji avtinal delavcev (CIO). Trajal je 329 dni.

Predsednik unije Walter Reuther je skušal stavko čestokrat poravnati, a ob enem je kritiziral vodstvo lokalne unije, češ, da mu je več za "komunistično politiko" kot pa za interese članstva. In da le vsled te njegove hibe je stavka izgubljena.

Trdijo, da sta dva odbornika prej omenjene lokalne — Robert Buse in Harold Christoffel — člana komunistične stranke in da sta unija vodila po navodilih od zgoraj.

Ona dva odgovarjata, da so takе insinuacije le pretresa za začravanje trme, ki jo goji vodstvo kompanije proti uniji.

Ko se je stavka pred letom pričela, je ta unijski lokal imel enajst tisoč članov. Oziroma toliko delavcev je šlo na stavko.

Shoda iste unije, ki ga je sklical minuto nedeljo, se je udeležilo kakih 1500 članov. Glasovali so z nad dvetretjinsko večino, naj se stavko prekliče in delavci naj se svobodno vrnejo.

To je bila prva velika stavka unije UAW, ki je bila v celoti izgubljena. Vodstvo pravi, da bo začelo z organizatoričnim delom znowa v tovarni in potem spet predložilo družbi svoje zahteve. Toda poznavalci razmer trdijo, da je sovraštva med delavci vsled te stavke toliko, da unija UAW še dolgo ne bo postala to kar je bila pri Allis Chalmers pred konfliktom.

Ze po nekaj mesecih stavke so mnogi začeli vratiči na delo, v prepričanju, da je bitka za unijo izgubljena. Kompanija trdi, da se jih je izmed 11,000 vrnilo šest tisoč in najela je mnogo sto novih delavcev. Na stotine stavkarjev pa si je poiskalo delo drugje.

Ostale je podpirala unija UAW iz svoje centralne blagajne, ki se je vsled dolgotrajnega konfliktu baje izčrpala.

Unija je skušala vse v svoji moči, da bi stavku uspela. Imela je okrog tovarne na stotine — večkrat po par tisoč piketov, da bi ustavili obrat. Toda ko se je serif odločil kompanijo protektirati, je najel deputijev, prisia je vse westlaska policijo, rezerve militske policije in pa še kompanijski stražniki, in tako so si stali nasproti piket in pa nad tisoč oboroženih mož raznih političnih oblasti.

Mnogo avtov je bilo v spopadih razbitih, veliko glav okrvavljenih, sipe pobite, ječe napolnjene. In končno, stavka je izgubljena. Naj reče kdo o vodstvu unije kar hoče, dejstvo je, da se na strategijo že od začetka ni razumelo. In prav tako je dejstvo, da se je kompanija odločila.

(Konec na 5. strani.)

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Predsednik Truman je 22. marca spet podrezal v javnost. Napovedal je vojno komunizmu tudi v Zed. državah, ne samo v Grčiji, na Turškem in drugje po svetu. Odločil je, da morajo merodajni oddelki zvezne vlade preiskati prošlost vseh svojih uslužencev in dognati, da so lojalni tej deželi ali pa kakemu tujemu izmu.

V-službi zvezne vlade je nad dva milijona uradnikov in raznih večjakov. Bivši Diesov kongresni odbor za raziskavanje protiameriških aktivnosti je trdil, da je na plačilni listi zvezne vlade tisoče komunistov in sovraštva.

Trdijo, da sta dva odbornika prej omenjene lokalne — Robert Buse in Harold Christoffel — člana komunistične stranke in da sta unija vodila po navodilih od zgoraj.

Ona dva odgovarjata, da so takе insinuacije le pretresa za začravanje trme, ki jo goji vodstvo kompanije proti uniji.

Ko se je stavka pred letom pričela, je ta unijski lokal imel enajst tisoč članov. Oziroma toliko delavcev je šlo na stavko.

Shoda iste unije, ki ga je sklical minuto nedeljo, se je udeležilo kakih 1500 članov. Glasovali so z nad dvetretjinsko večino, naj se stavko prekliče in delavci naj se svobodno vrnejo.

To je bila pr

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Država, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTISCHE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka po popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1946.

Editor Frank Zaitz

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

201 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

Telephone: ROCKWELL 2864

Sedanji svetovni konflikt poudarjan vse preveč pod slepičnimi gesli

Ali smo v vojni, ali nismo? Ne še z orožjem, razen mimogrede na Kitajskem, v Grčiji, v Paraguayju, v Palestini, deloma v Indiji, po malem v Egiptu itd. Toda to, kar imamo sedaj, je "svetovna "psihološka vojna". Ali kot smo rekli v takih borbah prej: to, kar se sedaj vrši, je le nova "živčna" vojna, ki pripravlja tla za tretji svetovni krvavi spopad.

Kdo je vzrok temu?

Hearstov tisk dokazuje, da je edina agresivna dežela na svetu sedaj Sovjetska unija in da le ona je provokativna.

Se pred Trumanovim govorom pred skupno kongresno zborico dne 12. marca je naš nadomestujoči državni tajnik Dean Acheson kongresni komisiji za vnanje zadeve na vprašanje o politiki Sovjetske unije dejal, da jo smatra "za agresivno in eksplizivno". V Kremlju so protestirali, toda državni tajnik Marshall jim je odgovoril, da je Acheson govoril službeno v duhu svoje vesti.

Predsednik Truman je preokrenil naše vnanje politike dramatično oznanil pred kongresniki in senatorji in poudaril, da odsej velja naša borba komunizmu po vsem svetu. A za začetek si je zvezna vlada izbrala za svoji glavni točki v boju proti "komunistični ekspliziji" Grčijo in Turčijo.

Od tistega dne, ko je Truman napovedal vojno komunizmu, je propagandni aparat zvezne vlade neumorno na delu.

Ako pride do spopada, je treba ljudstvo na to prej pripraviti, torej pripovedujemo mu, da smo tu mi le za branitev svobode narodov. In da jih z našo intervencijo rešujemo pred "totalitarnim komunizmom".

Seveda, mi imamo svobodo tiska, a tisk pa imajo v posesti ljudje, ki take svobodske slike po svoje razumejo. Kar hočejo, je obavarjanje privilegijev, ne pa civilnih in raznih drugih svobodskih.

To, da sta v tekmi dve zadnji resnični velesili na svetu — o tem ni nobenega dvoma. Kakor Washington, tako ima i Moskva velike ambicije.

Henry Wallace želi, in deluje, da bi prislo med njima do učinkovitega sporazuma. V ta namen se je odločil iti na obisk v Anglijo, da pridobi Attleeja, Bevinja in njune tovariste za taktiko sprave namesto da se bi nasprotstva ostrila kot se sedaj.

Socialistični tednik Reading Labor Advocate pa ugotavlja, da ker je to konflikt ne samo med imperialističnimi ampak je tudi razrednega značaja, so se Zed. države pod Trumanom odločile za boj proti "marširačemu komunizmu", da otmo svoj kapitalizem in kjer drugje še na svetu ga bo mogoče obvarovati.

Vsled tega je naša lajna sedaj navita v borbo za svobodo držav in narodov. Branili jih bomo — tako zagotavljajo naši državniki, pod komunističnim omrežjem kjerkoli na svetu. Nekateri drugi, bolj resni, pojasnjujejo, da smo se za sedaj odločili ščititi le Grčijo in Turčijo, le v načelu smo se izrekli odslej voditi enako politiko kjerkoli bo potrebno.

V Sredozemlje bomo, ali pa smo že poslali še dodatno bojno mornarico, z mogočno nosilko letal, ki naj demonstrira našo silo. Demonstrira proti komu? Seveda ne proti Grčiji in ne proti Turčiji temveč proti USSR in njenemu "slovenskemu bloku".

Nadomestujoči državni tajnik Acheson je 20. marca kongresni komisiji dejal, da vzlič teži novi politiki ameriške vlade ne vidi nobenega vzroka, temu bi naj to imelo novo svetovno vojno za neizogibno posledico.

To se pravi: Mi smo vzel rojalistično, reakcionarno, napolfašistično Grčijo pod svoje varstvo, in prav tako i Turčijo, ki je sicer tudi reakcionarna, napoltotalitarna, toda manj korumpirana kot pa je grški režim.

Torej će se "slovenski blok" ne bo zgani, potem ni nobene nevarnosti, da bi vsled tega nastala nova vojna.

Kajpada, nihče pa ne ve, kaj med tem lahko še pride.

Državni podtajnik Acheson pravi, da je ta naša živčna ali pa psihološka vojna napovedana v namenu ščititi svobodne narode v svobodnem življenju. Rusija je totalitarna, njene satelitke jo v sistem vlad posnemajo, torej se tej kugli ne sme dopustiti, da se bi sirlila izven mej svojega bloka.

"Ako bomo nastopili sedaj odločno in energično za program, v kakršnega verujemo, bomo še uspeli. Požejemo bo prepozno." Ko je Acheson to izgovoril, so mu izjavilo odobravali republikanci in demokrati. Kajti oboji se-enako boje raziliva komunizma po Evropi. Komunizem pa je njim le dejstvo, da kamor pride, so bogataši ob svojo lastnino.

Kapitalizem nima sedaj v Evropi nobene dežele več, v kateri bi bil še utrijet. Ne le v Angliji, tudi v Franciji, Čehoslovački, v Italiji in celo v Švici je omajan.

Ker je nekdaj mogočno social-demokratično gibanje razbila najbolj prva svetovna vojna in ga nato izpodkopal še kominterni s svojo ofenzivo — pod Zinovjevom in drugimi, ki jih ni več, se je kapitalizem ojačal, toda umetno.

Močan in zdrav je le še v Zed. državah in v Kanadi.

In res, v naši deželi imamo produkcijo, ki ji ni primere. Imamo srečo in zelo dobre letine v kmetijstvu. In pri tem treba pomisliti, da je naša agrikultura že veleindustrijski obrat, za katereim je tudi sovjetsko kolektivno kmetijstvo že daleč sedež. A vendar v Washingtonu in New Yorku čutijo, da če pada ta naš industrijski ter kolosalni agrikulturalni aparat s tira, kaj potem?

Tako je prišel Truman 12. marca pred kongres ter poučaril, da je treba ustaviti pohod komunizmu. In zato smo si brez vojne

"SANJE" premogarjev, kot jih predstavlja gornja skica, so se ponekod uresničile. A sedaj se proti njihovi organizaciji spet kuje zarota. Vsled njih so kopači črnega diamanta že nič koliko pretrpeli. (Citajte o tem članek na prvi strani v tej številki.)

Slovenska ženska zveza izjavila, da je "pretrgala zvezo" s SANSom

V Slovenski ženski zvezi se je na pobudo Am. domovine, duhovnika Gabrovske ter drugih sličnih pričelja afera proti dvema, oziroma trem članicam, ker so vzlič svarilom še vseeno puštale svoja imena v odborniškem seznamu SANSa.

KSJK, oziroma njen gl. tajnik, je stike pretrgal čim so prišli Titovi ljudje na krmilo Jugoslavije, toda jih je (v KSKJ) precej drugih, ki dvomijo, da je bilo to pravilno, nameč Zalarjev umik. Smatrajo, da se Jugoslavija pač preosnavlja, kajti tak, kakor je bila pred vojno, ni hotela več nazaj niti skupina, ki jo je zastopal Rev. Kazimir Zakrajsek.

V Slovenski ženski zvezi pa je ostalo nekaj članic, ki so bile sicer v Sansovih odborih, ne da bi delovali za SAN. Ker se niso uprle "glavnim voditeljem" SANSa, je bil nanje narejen prisimo, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo izjavila, da obiskuje članec v Zarji, decembra 1945. Pravila o razmerah v starosti domovini, so marsikoga vrgla s tira, tako tudi nas, da smo v svoji zmoti, z objavo članka, zališili tudi tiste, ki so se borili za katoličanstvo. Prosim, da se dotična objava opriši.

ČLANICE IN ODBORNICE
Vas pa prejim: imejmo vedno pred čim delo, da obiskujemo ženske zveze, ki so zavzete na odbornicah.

ZMOTA CLANKOV V ZARJI POPRAVLJENA
Uredništvo iz

PRIPOVEDNI DEL

WANDA WASILEWSKA:

Iz ljubezni

(Nadaljevanje.)

"No, vidiš," je rekla Marija,

"jaz sem tudi rekla . . ."

"Mislite, sestra?"

"Kakšen si, saj ti Olja vendar

piše . . ."

"Da, seveda. Ampak jaz mi-

. . . morda je tako, a ko pri-

dem . . ."

"Ne, ne, saj je jasno. Ali mor-

da nisi bral pisma ali kaj?"

"Kako da ne? Bral . . . včeraj

in danes . . . a vendar . . ."

"Eh, ti bedaček, koliko pa bi

bila sicer vredna tvoja deklica?"

Vrneš se, skupaj bosta dela-

la . . ."

"Kako bom delal?" se je grem-

ko nasmehnil.

"Naredili ti bomo protezo in

boš delal. Zena ti bo pomagala,

otroke boš imel in ti bodo poma-

gali."

"Otroke . . ."

"No, seveda. A sedaj moraš

samino mirno ležati, da se bo vse

čimprej zacestilo. Da boš še čim-

prej domov, k Olji. Ali boš mirno

ležati?"

"Če je tako — bom."

"In zdravnike boš ubogal?"

"Ze dobro . . ."

"In prepirati se in sestre ob-

kladiti z raznimi priimki ni do-

voljeno."

Postalo mu je nerodno.

"Kako bi sedaj . . . morda bi

jim vi, sestra, rekli? Ne vem

kako . . ."

"Ne, sam jih prosi oproščenja.

Glej no, zmerja lahko, za opro-

šenje pa: morda vi, sestra . . ."

"Bom pa sam."

"Seveda sam. Sedaj pa grem,

ti pa spi in da ne bo več prepi-

rov!"

Sele na stopnicah je Marija

opazila, kako pozno je že. Naglo

je zapenjala plašč. V srcu ji je

gorel radostni plamen kot daljni

pozdrav od Gregorja, kot pris-

čen stisk njegove zaregle roke.

Hitro je stekla po stopnicah. V

večji je naletela na Voroncova.

"Še vedno tu?" se je začudil.

"Nekoliko sem se zamudila."

Odšla sta skupaj v svetlikajoči

se somrak ulice, v mrzli veter,

pod snežne dečne kapljice. Zgoraj

je bilo videti nebo, ki se je da-

nilo, tu spodaj med hišami pa

svetloba še ni pregnala mraka.

Marija se je spotaknila.

"Daj mi roko! Tema je še, tu

pa so povsod luknje."

Oprla se je na njegovo roko in

nenadoma začutila, da je strašno

utrujena. V daljavi se je zasvetil

moder plamenček, pripeljal se je

tramvaj. Voroncov ji je pomagal

cesti v prenapolnjeni voz.

"Ali si zelo trudna?"

"Zakaj?"

"Ce bi me povabila na škode-

lico čaja, preden greš spat, se ne

bi branil."

Nasmehnila se je.

"Doktor bo blagovolil obiskati

mojo ubogo sobo? Čaj me čaka,

popijeva ga skupaj."

"Imenito! Strašno malo me

mika iti domov. Brr, kakšno ju-

tro!"

Tramvaj je ropotal in civilil,

zibal se na ovinkih in po njego-

vem taktu se je zibala minozica

ljudi, ki je tesno napolnila voz.

Marija je zaprla oči. Sedaj se pe-

ljetna s tramvajem domov, ona in

Griša. Griša jo je objel z eno ro-

ko, da bi jo zavaroval pred sun-

ki. Samo malo ji je trebaagniti

glavo in že čuti na licu raskavo

suknjo njegovega plašča.

Starka, ki jo je nekdo sunil,

ko se je prervala proti izhodu,

se je začela kregati. Surovo so ji

odgovorili. Sedaj se bo zasišla

veseli Grišin glas in vsa publika

se bo zasmajala in spor obeh raz-

draženih ljudi se bo razbilil v

smehu in šalah.

A Griša ni bilo. Tu jo je Voroncov čuval pred pritiskom lju-

di, ki so rinili k izhodu. Griša ni

bilo. Nekje druge — kdo v

kje? — se razlega sedaj njegov

veseli glas. Kje neki je v tem de-

ževnem, mrzlem, temnem jutru.

Morda gre po neznani poti,

morda se plazi po blatu, morda spi

v okopu? Kje je Griša?

In zopet kot davi ob postelji

v stanovanju je priplaval do nje

in ljubezni je pritrivala:

"Seveda, seveda . . ."

Voroncov je nadaljeval s svo-

jim priplavljanjem. Besede so

šumele kakor potok. Griša je

imel drugacen glas. Nenadoma

je zashla ta glas v resnici. Ja-

sen, kipeč od radosti, ki je zve-

nula v vsakem njegovem tonu,

celo tedaj, kadar je govoril o

najbolj navadnih, nepomembnih

rečeh.

Po hodniku je šel nekdo v co-

patha. Tatjana Petrovna je pri-

nesla na podstavku čajnik in dve

skodelici.

"Kaj pa vi, mama, ne boste

pili z nama?"

"Jaz sem že pila," je neprija-

zno odgovorila in zmignila z ra-

meni. Ne, njej niso ugajali ti ob-

iski. Nekaj preveč pogosto se

pojavlja pri njih doktor. In e-

prav se Marija na videz ne brig-a

zanj, vendar . . . Cudni obiski ob

osmih zjutraj . . . Ce bi sedela in

skupaj z njima pila čaj, bi to po-

menilo, kakor da odobrava, kar

ji nihče, kar smatra za nedo-

stojo. Storklaje s pohojenimi

opetniki svojih copat je odsila v

drugo sobo in trdno zaprla vrata

za seboj.

"Sladkorja ni," je rekla Mari-

ja, kakor da bi bilo potrebno o

tem govoriti, ko je bilo že prej

znano, da sladkorja ni. Vse, kar

so dobivali na karti, je Tatjana

Petrovna skrbno hranila za črni

dan, ki bi utegnil priti.

"Kakšne svetle lase imaš, Ma-

rija," je neprijkakovano rekel

Voroncov. Zasmejala je.

"Doktor je šele sedaj blagovo-

lil to opaziti? Kakšna pozornost.

Ko sem bila majhna, so me dečki

dražili z belko. Strašno sem bila

huda in mislila sem, da bodo las-

je vedno tako beli. Pozneje so

nekoliko porumeneli."

Ne, že zdavnaj je vedel, kak-

šne svetle lase ima. Ampak sedaj,

ko je nalivala čaj, se je tako

sklonila, da je luč namizne sve-

tlike osvetlila kodre, ki so se ji

vsuli na celo in jih spremenila v

venec prozorne, skoraj srebrne

megle. Gledal je ta sijaj, pripre-

te, temne trepalnice, ravno črto

nosa in v srcu ga je zabolelo. Ne-

kaj veselega je bilo v vsaki njeni

kretinji. V vsakem njenem koraku

je bila neka večno živa sila,

prihajajoča iz najglobljih virov.

Celo kadar je bila zelo utrujena,

kadar je srečevala na hodniku v

bolnišnici po štirinajseturnem

dežurstvu, ko so modrikaste

sence legle pod njene oči,

celo tedaj je bila v njenem obra-

zu radostna mladost.

To privlačno mladost je prina-

šala v bolniške sobe in premago-

vala z njo mrak in vročične pri-

kazni in obup odhajajočega živ-

ljenja in sence dvigajoče se smr-

ti bolje in laže kot starejše, bolje

ocenjene in izkušene sestre.

Kaj ji je dajalo to moč, kaj je

GOSPODARSKA POVEZANOST SLOVENSKE KOROŠKE Z JUGOSLAVIJO

Spisal Dr. SVETOZAR ILEŠIĆ

Ko postavlja jugoslovanska vlada v svoji spomenici konferenci namestnikov zunanjih ministrov zahtevo po priključitvi slovenskega dela Koroške k Jugoslaviji, se moramo zavedati, da služi v podporo in utemeljitev te zahteve razen narodnostenega momenta in volje tamošnjega ljudstva, ki sta seveda osnova jugoslovanske zahteve, tudi celo vrsta gospodarskih razlogov, ki nujno klíčejo po združitvi južnega slovenskega dela Koroške z Jugoslavijo.

Notranja gospodarska struktura se more na kratko karakterizirati takole. Koroška je tipična alpska dežela z gospodarskim tipom. Glavni gospodarski poudarek je še vedno na kmetijstvu: od zemlje in gozdov do glavnega gospodarskega vira živi še 40% prebivalstva. V obsegu kmetijstva stopata vedno bolj v ospredje živinoreja in gozdarstvo, ki sta aktivni gospodarski panogi in proizvajata tudi za izvoz, dočim je poljedelstvo spričo razmeroma neugodnih tal pasivno, tako da je Koroška prisiljena uvažati vsaj žitnega pridelka, ki ga potrebuje za prehrano svojega prebivalstva. V osnovi je torej Koroška še vedno agrarna dežela, znatno bolj agrarna kot sosednje pokrajine v dosedanjih avstrijskih mejah, na drugi strani pa vendar manj izrazito agrarna kot večina ostalih slovenskih pokrajin, kaj še področij ostale Jugoslavije. Kajti na Koroškem se je v zadnjih desetletjih vendar mnogo močneje kot dalje na jugovzhodu uveljavljal proces krepe drobne industrializacije v obliku manjših podjetij, očitne pa so tudi velike možnosti za industrializacijo v večjem obsegu, ki jim more postati osnova pred vsem bogata voda energija vodnih alpskih rek. V celoti imamo torej na Koroškem opravka s tipičnim področjem prehoda iz agrarnega evropskega jugovzhoda v krekeje industrializirane ali vsaj živinorejske pokrajine, prehoda, ki ga opažamo tudi v Sloveniji, čim bolje gremo od vzhoda proti severozapadu.

Ta prehodni značaj v koroški gospodarski strukturi se nam še jasneje pokaže, če primerjamo med seboj severni (nemški) in južni (slovenski) del Koroške. Slovensko Koroško v približno enem okviru, ki ga postavlja jugoslovanska mejna zahteva, vzema samo okrog 29% vse koroške površine, a skoraj polovico vsega prebivalstva, okrog 38 odstotkov vsega kmečkega prebivalstva, okrog 38% vse obdelane zemlje, toda le 17% travnikov in pašnikov. Primerjava teh podatkov nam pove, da je slovenski del znatno gostje na seljen ter da odpade nanj mnogo močnejši delež poljedelske zemlje, z znatno manj travnikov in pašnikov. Slovenski del Koroške

v poštov kot konsument za koroške industrijske proizvode. Smotrit priključek bi mogla najti današnja in bodoča koroška industrija le na doslej agrarnem evropskem jugovzhodu, to se pravi konkretno v okviru tem, kakšna naj bo nova pravčna in smislna razmejitev med Avstrijo in Jugoslavijo, sploh odveč. — SANS.

Da je Koroška industrija že doslej iskala svoj trg v veliki meri pri svojih južnih sosedih (Italiji in Jugoslaviji), priznavajo prav tako avstrijski strokovnjaki sami. Tako navajajo za lesovino, da je šla v glavnem na jug, ker se avstrijska papirna industrija radi prevlekle oddaljila od tem, ki nujno zanimala za njo. Želenza industrija v Borovljeh (izdelovanje žice, žebjev itd.), ki je ena največjih koroških industrij, je že pred prvo svetovno vojno izvajala svoje proizvode pred vsem na Kranjsko, na Primorsko in v Slovenijo, od leta 1930 dalje pa je postala Jugoslavija skoraj edin njen konsument. S tem v zgubi je značilno, da je tudi bližnja typonica žice v Bistrici na Rožu nastala kot sestaveni člen kovinarskih podjetij Kranjske industrijske družbe s sedežem na Jesenicah ter jo je državna meja po prvi svetovni vojni brž zamorila.

Pri tem je treba še posebej opozoriti na vprašanje vodnih sil, ki so eden osnovnih prirodnih gospodarskih virov na Koroškem. Tu gre pred vsem za Dravo, ki postane od Beljaka navzdol idealna reka za zgraditev velikih jezov in z njimi zvezanih hidrotehničnih naprav. Velike hidroenergetske možnosti na Dravi se morejo v polni meri izrabiti le, če jih zajame enoten hidrotehnični načrt vsaj v vsem odseku od Beljaka do Maribora. Meja pri Dravogradu je tudi v tem pogledu gospodarski absurd. Razen tega morebiti načrta izraba dravske hidroenergije neprimereno večji pomen za Jugoslavijo kot za Avstrijo. Drava je namreč izrazita velikoalpska reka, ki ima dovolj vode vse leto, tudi poleti, ko v visokih ledeniških Alpah še vedno kopnita led in sneg. Takih rek ima alpska Avstrija tudi drugod več kot dovolj. Jugoslavija jih nima: vse njene reke (vstevši Save) prihajajo iz nižjih gor, zato imajo poleti dolaj časa izrazito nizko vodo, kar je za hidrotehnične naprave bistvena pomanjkljivost.

H koncu velja opozoriti še na nekatere poteze v prometni karakteristični same Koroške. Koroška nima enega samega prometno-gravitacijskega središča, kajti ne da bi mogli predlagati rešitev koroškega prehranovalnega vprašanja. Tako navajajo sami, da je prišla več kot polovica uvoza žita in moke vzhodno, čez Dravograd-Piberk, pri čemer gre nedvomno po večini za uvoz iz Jugoslavije same.

Tudi v industriji ne bo mogla Koroška nikdar najti primerne vključitve v avstrijski gospodarski sistem, saj so ostale avstrijske pokrajine še močnejše industrializirane, tako da ne pridejo

načrte gospodarske rajonizacije. Ker pa je njena glavna osnova narodna meja in pa volja koroškega delovnega ljudstva, da se priključi Jugoslaviji, bi moral biti vsak razgovor o tem, kakšna naj bo nova pravčna in smislna razmejitev med Avstrijo in Jugoslavijo, sploh odveč. — SANS.

IZ CLEVELANDA

Piše JOSEP F. DURN

No, končno je le prišel začenjeni Ameriški družinski kolektor. Ker je bil precej pozoren — izsel je šele v februarju, smo se bali, da bo mogoče res izgubil na veljavni. Pa ni bilo tako. Kajti zelo hitro smo ga razprodali. Čitatelji pa so z njim zelo zadovoljni.

Ta knjiga je vsled svoje vsebine res vredna tega denarja (\$1.50), kajti veliko dobrega, informativnega gradiva je v njej; vsebuje lepe sodobne povištne, pesnitve itd.

Kot sem omenil, kar sem ga imel, sem vse izvode razprodal. S tem delom pa med nam si nadaljuje naš marljiv Anton Jankovich.

On jih vedno veliko naroči. Mi mu le pomagamo tam kjer bi mogoče on ne mogel prodati. Kajti vsakdo ima svoje prijatelje in znance, pri katerih le on lahko kaj opravi. In vsakdo ima kajpada tudi nasprotnike, pri katerih pa se lahko kdor drugi potrdi.

Za koledarje še vprašujejo. Svetujem vsem, obrnite se na Toneta Jankoviča. Meni čas res ne dopušča, da bi vršil tako delo (razpečavanje koledarja) v večji meri. Tone Jankovich pa je v ta potlik uživilen, ker ga vrši že skozi vse življenje.

Zadnja Sansova prireditev dne 2. marca je bila uspeh. Poldne je bila vprizorjena igra "Denar", ki so jo predvajali igralci društva Verovšek, zvečer pa je bila plesna zabava v obenh dvoranah SDD na Waterloo Rd. To pot smo šli v delitvi dobička skupaj z Verovškom. To je dobro. Verovšek je tu med nami za nadaljevanje svojega dela na našem narodnem polju tudi zaslužita. Zato se bomo udeležili oben njunih priredb.

Iz urada Big Tonyja

Oakland, Calif. — Ko že posiljam copake za prodane kolektorje, naročino za sebe in za Franka Vidmarja, bom pa še zraven nekaj napisal, citateljem v obvestilo, da "Big" Toneta ni še kokljka "brenila". Jaz namreč se bolj razumem potegniti kontencito kot pa pisati o politiki. To naj meljajo drugi, ki se nanašajo bolj zastopajo kot podpisani.

Zame in za mojo družino ima to leto — 1947 — zgodovinski pomen. Za nas kajpada. Ker sem naročnik in podpornik Proletarca, ne bo škode, ako poročam v njega neki imel, s čim pa nasi krije stroške.

Ker Verovšek med vojno ni bil aktiven kakor zaželeno, si je blagajno izčrpal. A včas tem je prispeval v razne narodne svrhe in po svoji moči so njegovi člani prispevali tudi v pomoč stari domovini.

Bodisi za njeno obrambo kot za otroško bolnico ter za druge pomočne akcije.

Tudi naša Citalnica v SDD misli na večanje svojih aktivnosti. Na zadnji seji se je o tem razpravljalo in bilo je sklenjeno napraviti nekakšno čistko, na poleh naše knjižnice in se na njih naredilo čim večji prostor za novo nabavljanje knjig, katerih mislimo kupiti za nekaj stotakov. Denar v ta namen imamo. In vemo, da z novo zbirko bo ustrezno čitajoči publik. Ta načrt misli Citalnica ureniči pot prihodnjem zime.

Naša Citalnica ima v svoji biblioteki nad 2,500 knjig, kar je v naših okoliščinah mnogo. Odobri bo skušati dobiti iz Slovenije novejše knjige ko hitro postanejo okoliščine za take dobove ugodnejše kot so sedaj. Za enkrat to ni še mogoče, ker pošte zvezze so še vedno neredne in tudi trgovski odnosniki med to delom v Jugoslavijo niso še to kar bi za vajemnost morali biti.

Tudi novih slovenskih listov se bo dobitilo v Citalnico — nekaj iz Ljubljane, iz Maribora in druge iz Trsta. Tako bo našim čitalničarjem ustrezeno tudi v tem oziru. Kajti namen odbora je, da bi čim več rojakov posečela na ta naš kulturni hram.

Konvencija SANSa se bliža. Vrsila se bo 30.-31. maja pri nas v Clevelandu. Za priprave so se zavzele že vse tri tukajšnje podružnice in njihni odborniki so imeli sejo, da so si zasnovali načrt.

Ob tej priliki bodo v Clevelandu razne kulturne in zabavne prirede, da bodo gostje odnesli od tu najboljše vtise v spomin. Cetrtek pred zborom je določen za sprejemni večer. V petek 30. maja bo varijetni koncertni spred v soboto pa plesna zabava v auditoriju in v spodnjem dvorani pa proslava osemdesetletnice Sansovega predsednika Ettina Kristola.

Sodelovala bo pri tem tudi Cankarjeva ustanova, ki je pred

nekaj leti izdajala revijo "Cankarjev glasnik". Urejeval jo je Ettin Kristan.

Ker bo ta prireditev velik dogodek v naši javnosti, se nadamo, da se je udeleže vsi, ki jim je na predek naroda in ki spoštuje zanj zasluzne ljudi.

Pričakuje se ob tej priliki (na soboto 31. maja) veliko gostov tudi iz drugih naselbin. Poskrbute za potrebne rezervacije ob pravem času.

Sedaj smo v dobi pomladanskih priredb. N. pr. "Zarja" ima svoj koncert 20. aprila in žal, na ravno isti dan ga ima tudi tukajšnji pevski zbor "Jadrani" — prvi v SND na St. Clair Ave. in drugi v SDD na Waterloo Rd.

Sicer je res, da je na v Clevelanu dovolj, da lahko napolnilo obe dvorani ob tej in ob drugih sličnih prilikah. A je tudi res, da se vidi na vsaki priredbi precej takih, ki jih vidite na tem in na nem koncertu, sploh ki podpirajo vse naše kulturne ustanove. Ampak če se vrše dve priredbi istega dne — oben ne moreš poseti.

Ne vem, če se ne bi skušalo tega urediti tako, da si bi datumne primerno porazdelili. Zamenjave se bi lahko izvršile s kakim društvom, ki imajo le veselico, da si bi dramske ali pa koncertne prirede ne hodile nič v navzkrije.

Upam pa, da bosta vzliz vsemu koncerta oben zborov dobro uspela. In mi pa bomo skrbeli, da bosta oba dobro obiskana, ker to vsled svojega sodelovanja na našem narodnem polju tudi zaslužita. Zato se bomo udeležili oben njunih priredb.

Iz urada Big Tonyja

Oakland, Calif. — Ko že posiljam copake za prodane kolektorje, naročino za sebe in za Franka Vidmarja, bom pa še zraven nekaj napisal, citateljem v obvestilo, da "Big" Toneta ni še kokljka "brenila". Jaz namreč se bolj razumem potegniti kontencito kot pa pisati o politiki. To naj meljajo drugi, ki se nanašajo bolj zastopajo kot podpisani.

Zame in za mojo družino ima to leto — 1947 — zgodovinski pomen. Za nas kajpada. Ker sem naročnik in podpornik Proletarca, ne bo škode, ako poročam v njega neki imel, s čim pa nasi krije stroške.

Ker Verovšek med vojno ni bil aktiven kakor zaželeno, si je blagajno izčrpal. A včas tem je prispeval v razne narodne svrhe in po svoji moči so njegovi člani prispevali tudi v pomoč stari domovini.

Bodisi za njeno obrambo kot za otroško bolnico ter za druge pomočne akcije.

Tudi naša Citalnica v SDD misli na večanje svojih aktivnosti. Na zadnji seji se je o tem razpravljalo in bilo je sklenjeno napraviti nekakšno čistko, na poleh naše knjižnice in se na njih naredilo čim večji prostor za novo nabavljanje knjig, katerih mislimo kupiti za nekaj stotakov. Denar v ta namen imamo. In vemo, da z novo zbirko bo ustrezno čitajoči publik. Ta načrt misli Citalnica ureniči pot prihodnjem zime.

Naša Citalnica ima v svoji biblioteki nad 2,500 knjig, kar je v naših okoliščinah mnogo. Odobri bo skušati dobiti iz Slovenije novejše knjige ko hitro postanejo okoliščine za take dobove ugodnejše kot so sedaj. Za enkrat to ni še mogoče, ker pošte zvezze so še vedno neredne in tudi trgovski odnosniki med to delom v Jugoslavijo niso še to kar bi za vajemnost morali biti.

Tudi novih slovenskih listov se bo dobitilo v Citalnico — nekaj iz Ljubljane, iz Maribora in druge iz Trsta. Tako bo našim čitalničarjem ustrezeno tudi v tem oziru. Kajti namen odbora je, da bi čim več rojakov posečela na ta naš kulturni hram.

Ako bo ljudstvo pustilo, da se bo tako mazaščvo nadaljevalo, bo hipnotizem še prevladoval in napredka ne bo še izza oglja. Ob teh ceremonijah sem bil vedno srečen in se čudil ljudem. A "pogruntal" — čemu vse to — tege se nisem vedel. Ako kdo izmed citateljev ve, kaj in kako je s to storjao, mu bom hvaležen, če mi pojasni.

Začel sem z "dnevneg reda". Torej naj se povrnem k domaćem dogodkom.

Ko mi je bilo 21 let, sem se podal v to bogato deželo z namenom, da jaz obogatim. Zelje se mi niso izpolnile. Nekaj časa sem garal v Clevelandu za družbo American Steel & Wire Co. Slovenci smo takrat nazivali tisto fabriko "ej píl", to pa zato, ker je bilo to poslopje zvezano, da se ni zrušilo, s samimi velikimi črkami.

H. P. delo je bilo naporno. Že lete kaže so šwigale sem in tja, iz katerih so nastajale žice in načelnički črki.

In slovenske metropole (Cleveland) sem se podal v Kansas, kjer sem se na te žareče želzne

kače velikokrat spomnil. To pa zato, ker sem se plazil — kakor se kaže na vrhu — jaz pa podzemljem v rovih po trebuhu in kopal.

Vzlic vsem težkočam sem se privabil in ostal. V majni sem deloval šestnajst let. Ravno na mojo rojstni dan — 14. marca — so mi pa konskali premogarji predeli odhodnico. Tistega večera smo bili vsi židane volje. V kratkem govoru sem se jim iskreno zahvalil in se iz dvorane poslovil s težkimi občutki.

Naslednji dan smo pa odkrili po železnicni proti naši novi državi — zlati Kaliforniji. V njo smo deseli 19. marca, ravno na dan, ko je bil vseh Jožefov god.

Ona (žena) mi sedaj pripoveduje, da se takrat nista brigala za godove, pač pa, kje bova dobita stanovanje. Bilo nas je sedem v družini — vsi zdravi. "Big Tony" pa korajzen, pa smo vse premagali.

Torej v marcu sva praznovala 25-letnico bivanja v tej slovitvi deželi Kaliforniji.

Sedaj imam vsak dan praznik, nedelje pa za nameček.

Na pošto sem šel, da si kupim znamk, ravno na moj rojstni dan. Pred mano je bila dolga vrsta ljudi, ki so kupovali denarne nakaznice. "Kaj neki to pomeni," sem se čudil ter se vpraševal.

"O, da," takoj se mi je posvetilo (v glavi). Dohodniški davki plačujejo.

Ko sem po dolgem čakanju le prišel na vrsto ter dobil znamke, sem vrnivši se domov ves vzradašči pravil naši mami, kajko srečen sem, ker mi je šihtov zmanjkalo.

Vprašanje slovenske Koroške

MIRKO G. KUHEL, tajnik SANSA.

(Nadaljevanje.)

Avgrija je stopila na napačno pot

Razmere na Koroškem so verno zrcalo splošnega stanja v Avstriji, ki je stopila na napačno pot. Dokler je njen korak na tej poti, je zelo malo verjetno, da bi si mogla na katerikoli način pridobiti vsaj trohico zaupanja demokratičnih držav. Avstrijska politika, vnanja in notranja, priča, da se vodilni može v Avstriji niso prav nič spometavali. Po njihini krvidi so nacistični elementi zopet oživeli. Znane so provokacije nacistične mladine na dunajski univerzi, znana je politična delavnost germanskih fašistov v Avstriji, na Solnogrškem, v Tirolah, v Zgornji Avstriji, na Koroškem, Štajerskem itd. Na Solnogrškem lahko nacisti nemoteno širijo svoje letake, v katerih pozivajo k uničenju demokratičnih elementov. V Gradcu pretepojajo fašisti vse, ki izražajo svojo protifašistično misel. V Štajerskem Cmureku vidijo na mnogih hišah nacistična gesla. Organi avstrijskega pravosoda kažejo neko čudovito neumljivo širokogradnost pri izsledovanju javnih in tajnih hitlerjevcov. Na Dunaju, in Inomostu in v Gradcu zlorabljajo številni vseučiliščni profesorji svoj položaj za širjenje profašistične propagande. Odstranjenih je bilo le nekaj nacističnih 'profesorjev', ki so bili najbolj kompromitirani. Razen tega je javna tajnost, da so se pretvorila danes avstrijska vseučilišča v zatočišče tisočev tujih fašistov, ki so pred zmagovalo Rdečo armado in partizanskim vojsko pobegnili v Avstrijo iz Jugoslavije, Poljske, Ogrske in Čehoslovaške. V zadnjih mesecih se opaža aktivizacija fašističnih podrepnikov na vseh avstrijskih vseučiliščih. Tisk takozvane ljudske in socialistične stranke je smatral zelo primerno, da se obregne ob dunajske delavce protifašiste, ki so takoj odgovorili na izzivanja dunajskih vseučiliščnikov z ogromno demonstracijo pred dunajskim vseučiliščem. Prosvetni minister Hurdes je skušal s ploho lepili besedi opravičevati in razbremenjevali hitlerjevske dijake, ki se pojavljajo na ulicah avstrijskih vseučiliščnih mest v kroju nekdanjih hitlerjevskih uniform in ki se med seboj titulirajo z označbo nekdanjih hitlerjevih častnih činov. Avstrijski sindikati so zaradi tega pričeli z vztrajno borbo proti tem nezdravim pojmovom, zanašajoč se pri tem na podporo in sodelovanje vseh naprednih elementov v Avstriji, vsega avstrijskega delovnega ljudstva.

Korak na korak tepta sedanj avstrijski režim sklep Moskovske konference, v kolikor se nanašajo na avstrijsko vprašanje. Korak znano je bil v okviru Moskovske konference treh velikih zavezniških držav — Amerike, Velike Britanije in Sovjeti, zvezne — dne 30. oktobra 1943 sprejet sklep, s katerim izražajo tri velike sile svoje soglasje glede tega, da se zopet vzpostavi svoboda in neodvisna Avstrija. Predstavniki treh velikih sil so pozvali Avstrijo, naj prekine s hitlerjevo Nemčijo in naj se pridruži Združenim narodom, opozar-

Zaman objavlja napredni avstrijski tisk dan na dan poročila o zločinah teh tujcev po mestih in vseh zapadne in južne Avstrije. Zaman opevarja predstavnike oblasti na škodljivost nadležnih ter nasilnih tujcev. Zaman kaže na škodo, ki jo utegne doživeti danes ali jutri Avstrija zaradi potuge in zaščite, ki jo ti tajni elementi uživajo v zavetju napačno pojmovanega gostoljubja.

Vendar ni avstrijska vlada kljub temu doslej še ničesar storila, da bi bila država rešena teh fašističnih nasilnikov in vojnih

je dunajski kardinal dr. Innitzer v svoji božični poslanici 1946 priporočal svojim vernikom "začlenine". Zgodilo se je celo, da šečete potrebe pregnance ter begunce. Tuje-fašiste pa poziva, naj prihajajo v katoliške cerkve, naj prihajajo v krog katoliških cerkvenih skupin. Nedavno pa je sprožila reakcijo nov manever za reševanje tej vojnih zločincev. Pojavil se je predlog, da bi bili deležni avstrijskega državljanstva vsi tuji, ki govorijo nemško in ki potekajo iz krajev, ki se nekoč (pred prvo svetovno vojno) pripadali habsburškim "kronovinam". Za nje je znani profesor iz Cambridge v Angliji iztuhal izraz "Folksterherjerji", kar pomeni, narodnost avstrijskega izvora. V iznajdbi tega novega imena lahko otipljemo nov poizkus reakcije, da bi se bivši ustaši, četniki ter ostali fašisti, ki živijo v Avstriji, čim laže utihotaplili v seznamu avstrijskih državljanov. Od vseh političnih strank v Avstriji je le delavska zavzela odločno stališče proti temu poizkusu. Avstrijsko delovno ljudstvo je spregledalo in spoznalo, da so ti tuji krivi za današnjo lakovito in slabu prehranitveno stanje v Avstriji. Današnji avstrijski oblastniki dopuščajo, da imajo reakcionarni elementi iz drugih držav dovolj hrane, dočim je primanjkuje za domačo delavstvo. Ozadje je čudovite zadevščine je v preprostem spoznanju, da si sovražniki prave ljudske demokracije v Avstriji ne želijo, da bi bili tudi fašisti repatriirani, ker menijo, da jim lahko postanejo orožje v borbi proti demokratičnim silam avstrijskega prebivalstva.

Z vidika sklepa Moskovske konference predstavlja zunanje politično-delovanje dr. Gruberja pasivno bilanco. Sedanje stanje ter radikalne spremembe v avstrijskem političnem življenju.

Stvar avstrijskega ljudstva ter njegovih naprednih, demokratičnih pripadnikov je, da postane demokratizacija Avstrije ter temeljite spremembe njene vnaprej politike čim preje življenska stvarnost Avstrije.

(Dalje prihodnji.)

Za relif Jugoslaviji

Fontana, Calif. — Znano nam je vsem, da je bila pomoč Jugoslaviji od vseh takozvanih demokratičnih držav odrečena, zato se moramo pa mi redni bratje Jugoslavije zavzeti, da ji čim več pomagamo.

Vsi vemo, kaj so ljudje pretrpeli in izgubili za časa okupacije po divjaških hordah. Mi tukajšnji naseljeni smo zbrali že precejšnjo vsto in jo poslali SANSu v nabranji namen. Pred nekaj meseci so nas obiskali od Jugoslavanske pomočne akcije odbornik ter apelirali, da naj še pomagamo, ker potreba je še zmeraj velika.

V ta namen smo sklicali skupino sejo tukajšnjih štirih podpornih društva ter sklenili, da predimo skupino veselico na 6. aprila, to je, na veliko nedeljo ob eni urji popoldne v Slovenski dvorani.

Začetek je dober. Tri tukajšnja društva so darovala po \$25 in se zavezala, da bodo storila vse kar je v njih močeh do boljšega uspeha. Rojak Mike Misourey je šel okoli tukajšnjih trgovcev in nabral vsto okoli \$600 za oglaševanje programno knjižico, katero bomo izdali v pet sto izvodih. Hvala, Mike, za požrtvovanost.

Začetek je res dober in upamo da bo tudi konec. Kaj vse bomo imeli, še sam ne vem prav, toliko pa lahko rečem, da bratje Hrvati bodo preskrbeli na raznemu početno jagnjetino, kakor tudi vse druge dobre, da ne bo nikdo lačen. Za žene bomo pa poskrbeli Slovenci. Za ples bo igrala fívrstna tamburaška godba.

Imeli bomo nekaj izvrstnih govornikov in tudi druge zanimive stvari na programu.

Zatorej rojaki Hrvatje in Slovenci iz tukajšnje in okoliških naselbin ste ujedno vabljeni, da poselite to našo priredbo. S tem ste užili nekaj veselih ur zbranev pa imeli zavest, da ste pomagali rodnim bratom v Jugoslaviji.

Pozabimo tudi na tiste, ki nasprotujejo jugoslovanski vladu in vsemu kar je naprednega v nji. Gotovo bodo enkrat spregledali in obzalovali svojo zmotno.

Torej se enkrat vam kličemo na svedenje v Slovenski dvorani na veliko nedeljo popoldne.

Pripravljalni odbor.

Nujno važno sporočilo čikaškim Slovenom-in-društvom

(Nadaljevanje s 1. strani.)

plačati. Vprašal je ob enem tudi za relifne dajatve, ker mnogo ljudi v Jugoslaviji strada. Naša vlada je oboje odbila. Toliko več pa bo dobila Grčija. In pa Italiji bolj in bolj pomagamo. Nekoč so v Washingtonu rekli, da relif ne sme biti politična žoga. Ampak to je bilo. Eks-kralj Peter bi lahko dejal: "Vidite, Jugoslovani, podaniki moji! Mar bi me vzel nazaj, da bi imeli ameriško žito in ameriški relif, kot ga ima Grčija in druge take dežele, ki niso pod ruskim vplivom." Zvezna vlada bi storila pametnejše, ako bi ostala na svojem prvotnem stališču, da bo bednim pomagala nepristransko. Njena zahteva, da se mora dajatve deliti pravično, neoziraje se na politična in verska prepričanja bednih, je bila na mestu. Toda za dober vugled se bi moral tudi sama ravnavi po nji.

Kardinal Bernard Griffin je v pridihi v Birminghamu na Angleškem protestiral proti USSR, ker je pogbasala v svoje žrelo katoliške dežele Litvinsko, Latvijo in Estonijo. Apeliral je na angleško vlado, da naj kaj stori v bran preganjanega, zatiranega, mučenega ljudstva teh treh dežel. In zelo se je zgražal, ker se ta zločinstva nad Litvinsko, Estonijo in Latvijo vrše "v imenu demokracije". Toda tako je kardinalu Griffinu res toliko za demokracijo, čemu ni kaj storil zanjo tudi v tistih deželah, ki jih že stoletje in več vlada britski imperializem?

Liston M. Oak, ki urejuje newyorski tednik "New Leader", je bil nekje zagrinjen komunist, sedaj pa je prav tako zagrinjen našem demokratičnem obstoju. Ali bomo delaveci, preprosti državljanji, posebno še Američani slovenskega porekla brezobzirno pustili, da se ta pogubna politika nadaljuje in nas vse skupaj proti naši volji pahne v strahotne atomske vojne, ki bi uničila civilizacijo vsega sveta?

American Slav Congress, Midwest Division, sklicuje množični shod dne 13. aprila v Kolizeju, Wabash in 16. ulici, Chicago, kjer bo poleg drugih važnih govornikov nastopil tudi poznameni senator Pepper iz Floride. Na tem shodu bodo zastopane vse panoge čikaškega življa — narodnostne skupine in organizacije, delavske unije, podporne organizacije, družbeni in kulturni ustanove — vse kar je dobrega v zdravega v Chicagu in okolici, vsi ki se zavedajo pogubitskih korakov, ki jih zavzemata ameriška vlada pod vodstvom predsednika Trumana.

Kaj bomo ameriški Slovenci v Chicagu storili v tem oziru? Naša sveta dolžnost napram našim družinam je, da odločeno manifestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje svetovne vojne ter tako dokazemo, da ogromna večina ameriškega naroda odločno obsoju ter protestira proti vsem korakom, ki bi pomenili novo prelivanje nedolžne krvi. Na omenjenem shodu se moramo pridružiti in aktivno sodelovati. Moramo se organizirati. V dosegu tega se sklicuje posebna seja vseh odbornikov čikaških slovenskih društev, SANSoških podružnic, gospodarskih, družbenih, kulturnih in političnih ustanov. Ta važna seja se bo vrnila v četrtek 27. marca v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., ob 8. zvečer. Vsaka organizacija ali društvo naj pošlje vsaj tri ali več zastopnikov na to sejo. Vprašanje vojne ali miru, svetovnega prelivanja krvi ali bratskega sodelovanja našim družinam je, da odločeno manfestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje svetovne vojne ter tako dokazemo, da ogromna večina ameriškega naroda odločno obsoju ter protestira proti vsem korakom, ki bi pomenili novo prelivanje nedolžne krvi. Na omenjenem shodu se moramo pridružiti in aktivno sodelovati. Moramo se organizirati. V dosegu tega se sklicuje posebna seja vseh odbornikov čikaških slovenskih društev, SANSoških podružnic, gospodarskih, družbenih, kulturnih in političnih ustanov. Ta važna seja se bo vrnila v četrtek 27. marca v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., ob 8. zvečer. Vsaka organizacija ali društvo naj pošlje vsaj tri ali več zastopnikov na to sejo. Vprašanje vojne ali miru, svetovnega prelivanja krvi ali bratskega sodelovanja našim družinam je, da odločeno manfestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje svetovne vojne ter tako dokazemo, da ogromna večina ameriškega naroda odločno obsoju ter protestira proti vsem korakom, ki bi pomenili novo prelivanje nedolžne krvi. Na omenjenem shodu se moramo pridružiti in aktivno sodelovati. Moramo se organizirati. V dosegu tega se sklicuje posebna seja vseh odbornikov čikaških slovenskih društev, SANSoških podružnic, gospodarskih, družbenih, kulturnih in političnih ustanov. Ta važna seja se bo vrnila v četrtek 27. marca v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., ob 8. zvečer. Vsaka organizacija ali društvo naj pošlje vsaj tri ali več zastopnikov na to sejo. Vprašanje vojne ali miru, svetovnega prelivanja krvi ali bratskega sodelovanja našim družinam je, da odločeno manfestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje svetovne vojne ter tako dokazemo, da ogromna večina ameriškega naroda odločno obsoju ter protestira proti vsem korakom, ki bi pomenili novo prelivanje nedolžne krvi. Na omenjenem shodu se moramo pridružiti in aktivno sodelovati. Moramo se organizirati. V dosegu tega se sklicuje posebna seja vseh odbornikov čikaških slovenskih društev, SANSoških podružnic, gospodarskih, družbenih, kulturnih in političnih ustanov. Ta važna seja se bo vrnila v četrtek 27. marca v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., ob 8. zvečer. Vsaka organizacija ali društvo naj pošlje vsaj tri ali več zastopnikov na to sejo. Vprašanje vojne ali miru, svetovnega prelivanja krvi ali bratskega sodelovanja našim družinam je, da odločeno manfestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje svetovne vojne ter tako dokazemo, da ogromna večina ameriškega naroda odločno obsoju ter protestira proti vsem korakom, ki bi pomenili novo prelivanje nedolžne krvi. Na omenjenem shodu se moramo pridružiti in aktivno sodelovati. Moramo se organizirati. V dosegu tega se sklicuje posebna seja vseh odbornikov čikaških slovenskih društev, SANSoških podružnic, gospodarskih, družbenih, kulturnih in političnih ustanov. Ta važna seja se bo vrnila v četrtek 27. marca v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., ob 8. zvečer. Vsaka organizacija ali društvo naj pošlje vsaj tri ali več zastopnikov na to sejo. Vprašanje vojne ali miru, svetovnega prelivanja krvi ali bratskega sodelovanja našim družinam je, da odločeno manfestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje svetovne vojne ter tako dokazemo, da ogromna večina ameriškega naroda odločno obsoju ter protestira proti vsem korakom, ki bi pomenili novo prelivanje nedolžne krvi. Na omenjenem shodu se moramo pridružiti in aktivno sodelovati. Moramo se organizirati. V dosegu tega se sklicuje posebna seja vseh odbornikov čikaških slovenskih društev, SANSoških podružnic, gospodarskih, družbenih, kulturnih in političnih ustanov. Ta važna seja se bo vrnila v četrtek 27. marca v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., ob 8. zvečer. Vsaka organizacija ali društvo naj pošlje vsaj tri ali več zastopnikov na to sejo. Vprašanje vojne ali miru, svetovnega prelivanja krvi ali bratskega sodelovanja našim družinam je, da odločeno manfestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje svetovne vojne ter tako dokazemo, da ogromna večina ameriškega naroda odločno obsoju ter protestira proti vsem korakom, ki bi pomenili novo prelivanje nedolžne krvi. Na omenjenem shodu se moramo pridružiti in aktivno sodelovati. Moramo se organizirati. V dosegu tega se sklicuje posebna seja vseh odbornikov čikaških slovenskih društev, SANSoških podružnic, gospodarskih, družbenih, kulturnih in političnih ustanov. Ta važna seja se bo vrnila v četrtek 27. marca v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., ob 8. zvečer. Vsaka organizacija ali društvo naj pošlje vsaj tri ali več zastopnikov na to sejo. Vprašanje vojne ali miru, svetovnega prelivanja krvi ali bratskega sodelovanja našim družinam je, da odločeno manfestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje svetovne vojne ter tako dokazemo, da ogromna večina ameriškega naroda odločno obsoju ter protestira proti vsem korakom, ki bi pomenili novo prelivanje nedolžne krvi. Na omenjenem shodu se moramo pridružiti in aktivno sodelovati. Moramo se organizirati. V dosegu tega se sklicuje posebna seja vseh odbornikov čikaških slovenskih društev, SANSoških podružnic, gospodarskih, družbenih, kulturnih in političnih ustanov. Ta važna seja se bo vrnila v četrtek 27. marca v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., ob 8. zvečer. Vsaka organizacija ali društvo naj pošlje vsaj tri ali več zastopnikov na to sejo. Vprašanje vojne ali miru, svetovnega prelivanja krvi ali bratskega sodelovanja našim družinam je, da odločeno manfestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje svetovne vojne ter tako dokazemo, da ogromna večina ameriškega naroda odločno obsoju ter protestira proti vsem korakom, ki bi pomenili novo prelivanje nedolžne krvi. Na omenjenem shodu se moramo pridružiti in aktivno sodelovati. Moramo se organizirati. V dosegu tega se sklicuje posebna seja vseh odbornikov čikaških slovenskih društev, SANSoških podružnic, gospodarskih, družbenih, kulturnih in političnih ustanov. Ta važna seja se bo vrnila v četrtek 27. marca v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., ob 8. zvečer. Vsaka organizacija ali društvo naj pošlje vsaj tri ali več zastopnikov na to sejo. Vprašanje vojne ali miru, svetovnega prelivanja krvi ali bratskega sodelovanja našim družinam je, da odločeno manfestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje svetovne vojne ter tako dokazemo, da ogromna večina ameriškega naroda odločno obsoju ter protestira proti vsem korakom, ki bi pomenili novo prelivanje nedolžne krvi. Na omenjenem shodu se moramo pridružiti in aktivno sodelovati. Moramo se organizirati. V dosegu tega se sklicuje posebna seja vseh odbornikov čikaških slovenskih društev, SANSoških podružnic, gospodarskih, družbenih, kulturnih in političnih ustanov. Ta važna seja se bo vrnila v četrtek 27. marca v dvorani SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., ob 8. zvečer. Vsaka organizacija ali društvo naj pošlje vsaj tri ali več zastopnikov na to sejo. Vprašanje vojne ali miru, svetovnega prelivanja krvi ali bratskega sodelovanja našim družinam je, da odločeno manfestiramo svoje zgražanje nad hujšački tretje sv

YOU CAN SLEEP IN THE PARK

Three Republican senators have introduced a measure to kill rent control on April 30. Press reports indicate that it has a good chance of passage. No doubt these senators believe that by April 30 it will be warm enough for people to sleep in the parks.

That's what "free enterprise" will mean for millions of Americans—the right to sleep in any park they choose. Or, if they don't like parks, they can sleep in the gutters. Some Republicans plan to free them from "regimentation," such as sleeping in houses.

This will produce a race of hardy individuals with callouses above their ears, like the Nebraska senator who fathered the move to kill rent controls.

In the hope of preventing these cerebral callouses from spreading throughout Congress, we offer a few words of advice.

Last year was a bad year for strikes. It was so bad that complete industrial stagnation was threatened. Why? Because workers were caught in a vise between rising prices and lagging incomes, following the repeal of the OPA.

There was nothing surprising about that. The Teamsters' Union forecast it years ago when these same Republicans, in the midst of the war, were clamoring for the abolition of all federal controls.

This year will be worse year for strikes if Congress persists in the apparent intention of its leaders to legislate more controls for labor and less controls for everybody else.

The move to kill rent control is only one manifestation of this perverted viewpoint.

If rent controls are removed, rents will double or treble. Every piratical landlord will take instantaneous advantage of the opportunity to make his tenants sweat. It will be the same old squeeze on the workers' pocketbooks.

They won't take it, Mr. Senator!

If it's strikes you want, and industrial paralysis, just go ahead with your plans to raise the income of the landlords and reduce the income of the tenants.—The International Teamster.

"Big Business" Should Be Happy

Business profits are soaring again. The stock market feels it's too good to be true and hesitates to go on a speculative "spree." However, all the available facts are encouraging:

Averell Harriman, who is chairman of the board of directors of the Union Pacific as well as Secretary of Commerce, should know a lot about the business outlook. He says there is "little danger of a depression," and uses one unique argument: When everyone is expecting hard times, they seldom materialize!

To back Harriman's optimism, wheat reaches a new 27-year high. Other crops follow. Department stores in New York city report a 25 per cent increase in sales, as compared with 1946.

And here are announcements from representative "Big Business" concerns: Du Pont says that in 1946 it had the "largest per share earnings" in history; Goodyear Tire & Rubber admits "best peacetime sales in history," with profits for 1946 almost 300 per cent above 1945.

Armour leads the packers, with Swift second, Wilson third and Cudahy fourth—all did exceptionally well.

With the wages of the dollar increasing by leaps and bounds, why should a worker be criticized when he asks for a little more?

—Labor.

THE LAW OF ECONOMIC DETERMINISM

By Raymond Hofsies, Editor, Reading Labor Advocate

Socialists hope and strive for a situation in which the miners now find themselves should help the American people to understand how that question is being decided.

The mines are owned by the same private individuals who owned them before Judge Goldsborough issued his injunction. The same people hire and pay the same managers. The same people collect the profits that are made from the production and sale of coal. Nothing is really changed in the relationship between the private owners and the workers they employ.

The only thing that has been changed is the role that the government is playing.

When the miners tried to use the right to strike—which is essential to a democratic way of life in class economy—they found that the government had interposed itself between the owners and the workers. The workers found that they could not fight the owners at all. They had to fight the government.

It was on that premise—that the miners were challenging government authority—that the punitive judgments against Lewis and his union were justified by the Supreme Court. It is on the premise that, come what may, the nation must have fuel that the American people are accepting the action of the Court and ignoring its social implications.

Finds "Free Enterprise" In Bad Shape

Troubled by reports that "Free Enterprise" is one the skids, the New York "Times" got in touch with its correspondents throughout the world and presented to its readers the result of the survey.

Out of 19 of the leading nations, the United States and Canada are the only countries where "Free Enterprise" appears to be holding its own. In some countries like Russia, it is down and out. In other countries—France and Britain, for example—it is holding on to the ropes and isn't quite sure what will happen next.

If "Free Enterprise" fails in the United States and Canada, it's gone with the wind.

A calm examination of the situ-

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

Democracy Must Be Affirmative, Not Negative

It is very easy to talk about being against Communism. It is equally important to believe those things which provide a satisfying and effective alternative. Democracy is that satisfying, affirmative alternative.

Its hope in the world is that it is an affirmative belief, rather than being simply a belief against something else and nothing more.

One of the tenets of democracy that grows out of this central core of a belief that the individual comes first, that all men are the children of God and that their personalities are therefore sacred, carries with it a great belief in civil liberties and their protection, and a repugnance to anyone who would steal from a human being that which is most precious to him—his good name—either by impugning things to him by innuendo or by insinuation. And it is especially an unhappy circumstance that occasionally that is done in the name of democracy. This, I think, can tear our country apart and destroy it if we carry it further.

I deeply believe in the capacity of democracy to surround any trials that may lie ahead, provided only that we practice it in our daily lives.

And among the things we must practice is that while we seek fervently to ferret out the subversive and anti-democratic forces in the country, we do not at the same time, by hysteria, by resort to innuendo, and smear, and other unfortunate acts, besmirch the very cause that we believe in, and cause a separation among our people—cause one group and one individual to hate another, based on mere attacks, mere unsubstantiated attacks upon their loyalty.—David E. Lilienthal, nominee for chairman, Atomic Energy Commission, before Joint Congressional Committee.

"Weaker Sex" in Big Business

Not so long ago the average man thought the average woman wasn't capable of "handling business." Of course, the average man was mistaken. Since the days when our ancestors began to emerge from their caves, and before, women have displayed business acumen.

The trouble was that in those remote times the man had title to the property, even if the woman was responsible for its existence.

Things are changing. In an amazing way, women are becoming the principal stockholders of American "Big Business." Here is an interesting example:

Union Carbide and Carbon is really one of the big corporations. It has stockholders scattered all over the country. Of these, 31,402 are women, and 23,285 are men.

Not only do the women outnumber the men, but they hold almost 100,000 more shares and, therefore, could take over control whenever they saw fit.

Other big corporations make about the same showing. Nevertheless, we continue to talk about the "weaker sex."—Labor.

Poland's War Loses

One year and a half after the cessation of hostilities, the Office of War Reparations, attached to the Polish Ministers' Council, has released figures on Polish war losses. On this occasion, Vice-Minister Wladyslaw Wolinski, who heads the Office of War Reparations, held a press conference.

Vice-Minister Wolinski disclosed that Polish war losses totaled 258,432,000,000 zlotys (at their pre-war exchange value), which corresponds roughly to 50 billion pre-war dollars. This sum represents 38 per cent of Poland's total national wealth.

"However," added Mr. Wolinski, "nobody could possibly figure out the worth of murdered human beings or of destroyed cultural values. These losses are overwhelming and irreparable, and they can best be understood by nations which, like Poland, have suffered from the German terror."

Questioned as a comparison between Polish losses and those sustained by other countries, Mr. Wolinski stated that the loss in human lives, that is, 6,028,000 persons or 22 per cent of the total population, gives Poland the tragic distinction of ranking highest on the list.

THIS IS IT!

CAPITALIST AMERICA MUST NOW DOMINATE OR DIE

(Reprinted from Reading Labor Advocate, a Socialist Weekly)

When, on Wednesday, March 12, President Harry S. Truman stood before a joint session of the United States Congress to advocate the use of American dollars, materials and military skill to halt what capitalism's editors correctly called "the world march of communism," he was pointing the nation along the course of world empire.

Socialists have long been warning that the economic system under which this nation has been functioning leads inevitably toward imperialism and world struggle.

The profit economy which Americans have been told is "our way of life" MUST expand or die. But where a communist economy is established the road is blocked. If the United States of America is determined to hold fast to an economy of production for sale and profit, then it must establish and maintain a broad field of its operations. There is the contradiction that faces capitalism and the conflict that Americans must accept.

The American people will be blind indeed if they do not quickly see that the \$400,000,000 which Mr. Truman has asked for the purpose of redeeming Greece and Turkey from Soviet influence is only the beginning of a historical era in which American capitalism will be able to extend its life only by the expenditure of ever-increasing treasure and by effectively preventing—by whatever means may be necessary—the spread of Soviet power.

President Truman assured the Congress that he understood the broader implications of the course upon which he wants this nation to embark. It is important that the American people should likewise understand.

What is implied by the entry of American dollars and American military might into the Middle East is:

The United States is now about to take up the burden of empire which war-weakened Britain can no longer carry.

The American people must supply the money and the ever-growing military machine to make its capitalist-imperialist program effective and profitable.

The United States of America, as the sole remaining important nation committed to the principle of capitalism, must challenge Russia as the colossus of controlled economics.

What we are now about to say to the Russian giant is more than: "Communism shall not draw the pattern of world society." We now are faced with the necessity of adding: "Capitalism will!"

And the ultimate "broader implication" is, of course, WAR!

Having pointed the course that capitalism would have to take, we Socialists can not consistently be either surprised or in basic opposition to what is really a fulfillment of our own prophecies.

This, we must reflect, is what the world has been heading toward. It is what we are going to get—taxes, militarism, controls at home and war on a world front—if the people of America are determined to go all the way with the capitalist system.

There is only one way out for the people of America. That way is to use the democratic means they still have to do the job of socializing the American economy which dictators are now doing in other countries.

That way we can at least "do business" with planned economies and controlled people. But otherwise we must oppose them and fight them while we permit ourselves to be beguiled by words that make capitalist exploitation sound like "democracy" and social controls sound like "totalitarianism."

WHAT ABOUT GREECE?

We have a feeling that more than a few Americans are wondering about President Truman's eagerness to send millions of dollars and American munitions to Greece. They have been told, of course, that the failure of this nation to keep the Greeks "free" will result in the growth of Russian influence in that unhappy country. But we are convinced that there are many ordinary citizens who still wonder why this country should spend its money to influence politics so far away from home.

Greece is a pivot point upon which control of all of Asia may ultimately be swung. So we must either abandon the capitalist game or act how to protect our hand. That means dollars now. It means troops a little later. And after that it may mean the same things that it has meant before—more war.

Yes, we pay high price for "our way of life." The first installment on the bill to stop Russia probably will be completely forgotten when the final settlement is demanded.

—R.L.A.

How to Change a Deficit To a Surplus

Interesting item buried on the financial page of a great Eastern newspaper: In 1946, the Westinghouse Electric Corporation reported an operating loss of \$59,768,997, but Uncle Sam came to the rescue and, under the "carryback" feature of our tax laws, shoveled a lot of money from the Public Treasury into the Westinghouse strongbox. The result: Westinghouse came out of 1946 with a "net income" of \$8,823,846.

Astounding

Here is the cold-blooded proposal laid before the Senate Banking Committee by a representative of the Pepsi-Cola Company, soft drink manufacturer:

Remove all controls immediately, abandon rationing and double the price to household consumers.

The thought back of that astounding suggestion may be that if prices are doubled the housewife will buy less, and thus leave that much more for soft drink manufacturers and other industrial users.